

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0367-338 від 21.11.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
ID ОП у ЄДЕБО	37336
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	“Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ”, перший (бакалаврський), 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, 255 Озброєння та військова техніка
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Кас'яненко Максим Вікторович
Члени експертної групи	Дранник Павло Анатолійович; Кузькін Олексій Феліксович.
Залучений представник роботодавців	–
Спостерігачі	–
Дати виїзду до ЗВО	12.12. – 14.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	
Дата надходження звіту до Національного агентства	
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<+> **відсутні**

Обґрунтування:

Експертам вчасно надавалися документи, що підтверджують відомості, зазначені у відомостях самооцінки. Недостовірних відомостей не виявлено. В ХНУПС не створювалися перешкоди для роботи експертної групи.

Експерти провели всі заплановані зустрічі з усіма категоріями учасників освітнього процесу, заявленими в програмі візиту.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

ОП у цілому відповідає критеріям акредитації

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Сильні сторони:

унікальність у порівнянні з подібними освітніми програмами – враховує не тільки специфіку застосування підрозділів ППО СВ ЗС України, а і Національної гвардії України; повна узгодженість ОП із замовником, участь представників замовника в освітньому процесі, їх залучення до проведення аудиторних занять, а також комплексний підхід у забезпеченні практичної складової;

Позитивні практики:

розроблено факультативний курс з математики та фізики для здобувачів вищої освіти, які мають не достатній рівні; проведення методичних та педагогічних експериментів та впровадження їх результатів в навчальний процес.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони:

внаслідок закритості певної інформації існують обмеження щодо забезпечення академічної мобільності; відсутність індивідуальних навчальних планів у здобувачів вищої освіти, що не дозволяє раціонально використовувати час відведений їм для самостійної роботи.; обмежена кількість освітніх компонентів (навчальних дисциплін), спрямованих на формування дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти; відсутність окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти.

Рекомендації з удосконалення ОП: переглянути положення документів, що регламентують ступень відкритості інформації щодо ОП з боку забезпечення її достатності для інформування стейкхолдерів; розглянути можливість визнання результатів навчання (нострифікації), отриманих у закордонних ЗВО; розглянути можливість складання індивідуальних навчальних планів здобувачами вищої освіти в яких відобразити форми та терміни звітності за навчальними дисциплінами, що дозволить самостійно розподіляти час, відведений для самостійної роботи; розглянути можливість створення окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти; розширити кількість освітніх компонентів, які б сприяли підготовці здобувачів вищої освіти як науковців;

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі ОП сформульовані чітко, відповідають місії та стратегії Харківського Національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (ХНУПС), зазначеним у “Положенні про організацію освітнього процесу в ХНУПС”, що полягають у – забезпеченні можливості здобуття курсантами (слухачами, студентами) загальних та професійних компетентностей у гуманітарній, соціальній, науково-природничій, технічній і військовій сферах, необхідних для професійної діяльності, та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного й фізичного розвитку, здатного виконувати професійну діяльність у відповідності до службових обов'язків (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/publicnainformatsiya/p-17.pdf>)

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Визначення здійснювалось з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших).

Всі пропозиції стейкхолдерів було враховано і відображено у результатах навчання (РН): від Головного управління підготовки ЗС України (РНв-1 – 9, 11 –13, 15 –19); від академічної спільноти (РНс-11, 12, 14); від іноземних партнерів (РНв-10, 14), від Командувача Сухопутних військ ЗС України (РНс-1 – РНс-11, 14).

Що стосується здобувачів вищої освіти – отримання пропозицій від цієї категорії стейкхолдерів здійснюється в обмеженій формі. Пов'язано це з тим, що більшість з них не мають певного практичного досвіду та знань у галузі технічної експлуатації та бойового застосування сучасних зразків озброєння та військової техніки протиповітряної оборони Сухопутних військ. Отже від даної категорії стейкхолдерів, перш за все, враховуються пропозиції щодо форм, методів навчання, оцінювання, або змістовності окремих освітніх компонентів професійного спрямування.

Пропозиції стейкхолдерів аналізувались гарантами, НПП кафедр та адміністрацією факультету на основі особистого спілкування. Проте, процедура та документальне оформлення опитувань НПП та здобувачів вищої освіти щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та їх аналізу підлягають удосконаленню.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

У 2019 році ОП була приведена у відповідність до вимог Стандарту вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/255-ozbroennya-ta-viyskova-tekhnika-bakalavr.pdf>), а також вимог та підходів до підготовки випускників запропонованих роботодавцем – Командуванням СВ ЗС України. Крім того був врахований досвід застосування військових частин (підрозділів) ППО СВ ЗС України в АТО (ООС), а також результати аналізу відгуків на випускників.

Регіональний контекст не відіграє вагомую роль для функціонування ОП, адже функції ППО СВ ЗС України не залежать від регіональних особливостей. При формулюванні цілей та визначенні програмних результатів навчання враховано досвід підготовки здобувачів за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” у Військовій академії імені гетьмана Сагайдачного (м. Одеса) за ОП “Озброєння та техніка інженерних військ”, у Національній академії Національної гвардії України за ОП “Експлуатація та відновлення ракетного, артилерійського та стрілецького озброєння підрозділів Національної гвардії України” та у Військовому інституті танкових військ НТУ “ХПІ” за ОП “Експлуатація та ремонт бронетанкової техніки та озброєння”. Крім того враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм, який був отриманий під час обміну викладачами та курсантами з іноземними військовими навчальними закладами НАТО в межах програми НАТО DEEP (<http://www.hups.mil.gov.ua/provedennya-kursiv-nato-za-programoyu-deep/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/navchannya-za-kordonom-ce-ne-mriya-a-realnist/>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП у цілому дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю. Хоча кількість ОК які б сприяли досягненню ПР 23 (Розуміти теоретичні основи методів системного аналізу та дослідження операцій і вміти використовувати їх для розв’язання професійних задач) та ПР 24 (Володіти методичними навичками, навичками саморозвитку і самоосвіти протягом життя....) потребують збільшення.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Сильні сторони: ОП приведена у відповідність до вимог Стандарту вищої освіти, врахований досвід застосування військових частин (підрозділів) ППО СВ ЗС України в ООС (АТО), результати аналізу відгуків на випускників систематично враховуються при переопрацюванні ПНД та РПНД, а також врахування досвіду аналогічних іноземних освітніх програм.

Позитивні практики: розроблення концепції підготовки військових фахівців на факультеті протиповітряної оборони СВ ЗС України, яка у повній мірі знайшла відображення у навчальному плані.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Слабкі сторони: не врахування позицій та потреб всіх категорії стейкхолдерів при внесенні змін до ОП.

Недоліки: процедура та документальне оформлення опитувань НПП та здобувачів вищої освіти щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та їх аналізу реалізуються не у повному обсязі.

Рекомендації щодо удосконалення: розробити механізми обов'язкового врахування (документального оформлення) позицій та потреб всіх категорії стейкхолдерів

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Виходячи зі змісту ОП навчальний обсяг освітньої програми складає 210 кредитів ЄКТС. Обсяг даної ОП відповідає Закону "Про вищу освіту" №848-VIII від 26.11.2015 року (відповідно до розділу II статті 5 обсяг освітньої програми для освітнього рівня "бакалавр" становив 180-240 кредитів ЄКТС (3-4 роки навчання).

Відповідно до Наказу МО України від 25.04.2016 року №216 "Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського (старшинського) складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів" п.3. Підготовку військових фахівців для проходження військової служби за контрактом на посадах офіцерського складу тактичного рівня, розпочати з 2016-2017 року за такими строками навчання: за схемою підготовки "5 років курсант" за спеціальностями (спеціалізаціями) підготовки осіб офіцерського складу, які навчаються у вищих військових навчальних закладах за ступенем вищої освіти "бакалавр", – 3,5 року з подальшою підготовкою за ступенем вищої освіти "магістр" – 1,5 років (http://www.mil.gov.ua/content/other/MOU2016_216.pdf).

На підставі вищезазначених нормативно-правових актів та рішенням Вченої ради ХНУПС (Протокол 16.06.2015 № 11) дуло здійснено розроблення ОП "Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ" з обсягом підготовки 210 кредитів ЄКТС, 3,5 роки підготовки.

Із затвердженням у 2018 році Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 255 "Озброєння та військова техніка", ХНУПС здійснив переопрацювання ОП відповідно до вимог стандарту та навчального плану з обсягом підготовки 240 кредитів ЄКТС, 4 роки підготовки.

Таким чином заявлена до акредитації ОП відповідає вимогам статті 5 Закону України “Про вищу освіту” та забезпечує виконання Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка”.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП має необхідні реквізити, профіль навчання, первинні посади, професійний профіль випускника, мету підготовки, об’єкти професійної діяльності випускника, програмні результати навчання, вимоги до зарахування, перелік компетентностей випускника, опис програми навчання, перелік навчальних дисциплін, етапи навчання, форми атестації здобувачів та форми оцінювання, можливості щодо продовження освіти, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення навчального процесу. Структурно-логічну основу ОП викладено у Концепції підготовки військових фахівців на факультеті протиповітряної оборони Сухопутних військ, яка затверджена рішенням Командувача СВ ЗС України від 09.07.2015 р. В основу Концепції покладено ступеневу систему набуття достатнього рівня фахових знань, умінь та навичок фахівця військ ППО Сухопутних військ та вимоги до системи підготовки. Освітні компоненти в цілому, дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Проте кількість освітніх компонентів, що спрямовані на формування дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти та які сприяють досягненню ПР 23 (Розуміти теоретичні основи методів системного аналізу та дослідження операцій і вміти використовувати їх для розв’язання професійних задач) обмежена.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” предметна область складається з трьох об’єктів вивчення та діяльності:

- 1. Взаємодія і взаємний вплив начальників, підлеглих та колег (предмет – особистість військовослужбовця, мікрогрупа, (екіпаж, обслуга), мала група (військовий підрозділ).*
- 2. Експлуатація і бойове застосування озброєння та військової техніки (предмет – апарати, пристрої, установки, технічні системи, комплекси, засоби, матеріали).*
- 3. Загальні принципи буття і пізнання, матеріальні системи, їх функціонування та перетворення, створення та читання знакових систем (предмет – схеми, цифри, умовні позначки, формули, слова, шифри, коди, таблиці).*

Зміст ОП зосереджений на формуванні у здобувачів вищої освіти якостей які необхідні командирів та загально-соціальних навичок, а також підготовку їх, як фахівців для технічної експлуатації та бойового застосування складних радіоелектронних систем та комплексів
Таким чином, ОП “Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ” відповідає предметній області спеціальності 255 “Озброєння та військова техніка”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Відомостей про самооцінювання, змісту ОП, а також “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС” та за результатами опитування фокус групи зі складу здобувачів вищої освіти (опитувалося – 10 осіб) можна зробити висновок, що освітня програма передбачає можливість (84 кредити ЄКТС) для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Хоча індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС”, здійснюється шляхом обрання курсантами спеціалізації навчання під час вступу до ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/publicnainformatsiya/p-17.pdf>). Крім того, складання Індивідуальних планів навчання передбачено тільки для здобувачів вищої освіти які переведені з інших спеціальностей або відновлені на навчання для ліквідації академічної заборгованості.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП та навчальний план передбачають проведення практичних занять (в обсязі 8,2 кредита), а також військове стажування (обсягом 6 кредитів) крім того в години самостійної підготовки передбачені факультативні курси практичного спрямування. За результатами опитування фокус групи зі складу здобувачів вищої освіти, випускників ХНУПС, а також представників роботодавця можна зробити висновок, що зазначені заходи у цілому сприяють набуттю компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Виходячи зі змісту ОП, навчальної програми, робочих програм навчальних дисциплін форми (послідовного відпрацювання навичок за допомогою вправ і практичних занять) та методи (робота в малих групах, проекти, рольові ігри, моделювання ситуацій тощо), тематика занять, а також сукупність заходів які проводяться відділом з морально-психологічного забезпечення у цілому сприяють набуттю здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Замовником затверджено Професійний стандарт підготовки фахівців тактичного рівня за спеціалізацією “Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ” (30.07.2018 року) в якому визначено сукупність вимог до кваліфікації офіцера тактичного рівня, а

також компетентності, що формуються освітнім процесом. В ОП передбачено цикл професійної підготовки, освітні компоненти якого (2.2.04 – 2.2.14) формують відповідні військово-професійні компетенції (ПКв-1 – ПКв-17), та результати навчання (РНв-1 – РНв-15). Також, в ОП передбачено освітні компоненти (ОК 2.3.01 – 2.3.07), які формують відповідні військово-спеціальні компетенції за спеціальністю (СКв-1 – СКв-11) та результати навчання (РНс-1 – РНс-9).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання

Факти, докази та їх аналіз:

Навчальний план відповідає ОП та формується навчальною частиною факультету з урахуванням пропозицій кафедр, обговорюється Методичною радою та затверджується Вченою радою ХНУПС. Базовий розрахунок передбачає тривалість робочого дня здобувача освіти 9 навчальних годин, з них 6 навчальних годин аудиторних занять, 3 навчальні години самостійної підготовки. Обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим з урахуванням результатів психологічних досліджень щодо спроможності опрацьовувати навчальний матеріал. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, і дозволяє досягнути цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Виходячи з особливостей проходження військової служби та “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС”, а також з того, що дуальна система застосовується для набуття певної кваліфікації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80>), вказана підготовка даною ОП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Сильні сторони: ОП та окремі освітні компоненти дозволяють здійснювати підготовку фахівців за повним спектром потреб у офіцерах технічного забезпечення;
Зміст ОП спрямований на підсилення практичної складової підготовки фахівців.
Позитивна практика: постійний контакт роботодавця із ЗВО для своєчасного та адекватного коригування ОП та її компонентів, систематичне впровадження у НП досвіду застосування ЗС України в ООС (АТО)

Слабкі сторони: обмежена кількість освітніх компонентів спрямованих на формування дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти та таких, що сприяють досягненню ПР 23.

Недолік: відсутність індивідуальних навчальних планів у здобувачів вищої освіти, що не дозволяє раціонально використовувати час відведений їм для самостійної роботи. Рекомендації: розширити кількість освітніх компонентів, які б сприяли підготовці здобувачів вищої освіти як науковців; розширити перелік дисциплін вільного вибору військового напрямку; розглянути можливість складання індивідуальних навчальних планів здобувачами вищої освіти в яких відобразити форми та терміни звітності за навчальними дисциплінами, а також графік написання кваліфікаційної роботи, що дозволить самостійно розподіляти час, відведений для самостійної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою визначаються розробленими та викладеними на сайті закладу вищої освіти Правилами прийому до ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/pravila-prijomu/>). Їх зміст викладено послідовно, системно та зрозуміло. Дискримінаційних положень в тексті не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в ХНУПС”, “Правил прийому до ХНУПС” вступ здійснюється за конкурсом на основі повної загальної середньої освіти та або наданих сертифікатів ЗНО з результатами оцінювання знань з конкурсних предметів (погоджених із замовником), або на основі випробувань з конкурсних предметів для визначеної наказом МОН України пільгової категорії осіб. Крім того, вступники обов’язково проходять оцінку рівня фізичної підготовки, психологічне обстеження та медичний огляд військово-лікарською комісією.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є

доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до ХНУПС, Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) ВВНЗ МО України (наказ від 24.12.1998 № 490) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-98/sp:max20>), “Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУПС”. Документи, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, розміщено на офіційному сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/publicnainformatsiya/p-17.pdf>).

Під час опитування фокус групи зі складу здобувачів вищої освіти було виявлено факти визнання результатів навчання інших ЗВО для учасників освітнього процесу. Для вступників, які попередньо навчалися в інших ЗВО (для прикладу: Військовий коледж сержантського складу (м.Харків), Харківський коледж Державного університету телекомунікацій), існує порядок визначення академічної різниці, яка встановлюється на підставі поданих документів про виконання освітньої програми (академічна довідка, виписка з заліково-екзаменаційних відомостей, додаток до диплому молодшого бакалавра/молодшого спеціаліста тощо).

Проте залишається не врегульованим механізм визнання результатів навчання у закордонних ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Враховуючи закритий характер певних освітніх компонентів освітнього процесу, у ХНУПС визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не передбачено Положенням про організацію освітньої діяльності ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admissionuniversity/publicnainformatsiya/p-17.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Сильна сторона: правила прийому на навчання за ОП викладено послідовно, системно, зрозуміло і не містять дискримінаційних положень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Слабкі сторони: закритий характер певних освітніх компонентів освітнього процесу у ХНУПС.

Недоліки: відсутність академічної мобільності; відсутність визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рекомендації: розглянути можливість визнання результатів навчання (нострифікації),

отриманих у закордонних ЗВО; розглянути можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній обстановці, зокрема сертифікатів щодо знання іноземної мови.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. **Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.**

Факти, докази та їх аналіз:

Програмні результати навчання обрано з урахуванням рівнів таксономії Блума досягненню яких сприяють форми та методи навчання і викладання, що регламентовані в “Положенні про організацію освітнього процесу в ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>), а також передбачені Методичними рекомендаціями з розроблення нормативних документів підготовки військових фахівців у ВВНЗ Міністерства оборони України та ВНПЗВО України (Наказ Міністерства оборони N 216 від 25.04.2016: www.mil.gov.ua/MOU2016_216.pdf). Значна увага приділяється активним методам навчання, що спрямовано на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та відповідає методикам, які діють в країнах НАТО. Для досягнення програмних результатів навчання широко використовуються заняття із залученням роботодавців (замовників), фахівців-практиків СВ ЗС України, Національної Гвардії України.

Основні засади студентоцентричного підходу викладені у розділі 2 “Положення про організацію освітнього процесу у ХНУПС” та базуються на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів.

Під час реалізації освітньої програми відбувається опитування задоволеності здобувачами вищої освіти методам навчання і викладання, проте цей процес та аналіз його результатів здійснюється кафедрою та адміністрацією факультету лише після вивчення навчальної дисципліни в кінці семестру та за результатами проходження військової практики. Аналіз результатів моніторингу ефективності навчання за ОП, використовується НПП під час коригування стратегій викладання та визначення оптимальних методів навчання.

Результати опитувань курсантів свідчать про загальну задоволеність методами навчання та викладання. Для забезпечення дієвого зворотного зв'язку, щодо потреб курсантів, в ХНУПС протягом року проводяться зустрічі начальника університету з курсантами кожного курсу. Проте, в межах навчального закладу, відділом, який відповідає за організацію навчального процесу, не організований процес документального оформлення опитувань науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти щодо відповідності

цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентричного підходу і принципам академічної свободи та їх аналізу.

Курсанти ХНУПС мають представництво у Вченій раді університету, факультету та Раді сержантів, що забезпечує їх участь у формуванні та прийнятті рішень з питань всіх сфер діяльності як факультету так і університету.

Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується під час вибору тем для проектів у межах освітніх компонентів, а також досліджень в межах військово-наукових гуртків курсантів ХНУПС.

Крім того, здобувачі вищої освіти (курсанти) мають право відвідувати додатково, за узгодженням з командуванням факультету, будь-які види занять, що проводяться у ЗВО та сприяють успішному оволодінню спеціальністю (Положення про вищі військові навчальні заклади”, наказ Міністерства оборони України від 27.05.2015 року № 240) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0706-15>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти мають доступ до силабусів усіх освітніх компонентів за ОП через внутрішній компонент системи дистанційного навчання Moodle. Здобувачі вищої освіти мають доступ до: графіку навчального процесу, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, вказівок щодо процедури підсумкових контрольних заходів, критеріїв оцінювання, як загальних для ХНУПС, так і за окремими видами контролю у межах освітніх компонентів, переліків питань для самостійного вивчення, рекомендацій щодо організації самостійної роботи, методичних розробок, тестів, презентаційного матеріалу та іншого інформаційного забезпечення. Така інформація оприлюднюється до початку навчання за ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом: залучення здобувачів вищої освіти (курсантів) до виконання індивідуальних наукових завдань за освітніми компонентами; залученням курсантів до воєнно-наукових гуртків, до виконання науково-дослідних робіт, які виконуються на кафедрі. Результатом поєднання навчання і досліджень є: публікації їх результатів у вигляді наукових статей у фахових виданнях, тез доповідей на наукових конференціях (21-23 травня 2019 року проведена XV наукова конференція курсантів та студентів ХНУПС, в якій приймали участь 100% здобувачів вищої освіти останнього року навчання); проведенні НДР (2018-2019 роки – проведення НДР “Модель-СВ», у якій співвиконавцями є здобувачі вищої освіти; впровадження у навчальний процес математичних (імітаційних) моделей, які розроблені викладачами та курсантами для проведення лабораторних занять, та наукових досліджень у рамках виконання атестаційних і науково-дослідних робіт, тощо.

Формою підсумкової атестації здобувачів є захист кваліфікаційної роботи (проекту), яка базується на власних наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти під час навчання за ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у воєнних науках здійснюється по завершенні вивчення дисциплін для кожного наступного року набору, на підставі аналізу результатів підсумкового оцінювання, зворотного зв'язку (опитування здобувачів після завершення вивчення освітнього компонента), тенденцій розвитку спеціальності та спеціалізації, результатів відповідних наукових досліджень.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Інтернаціоналізація діяльності ХНУПС регулюється “Стратегією інтернаціоналізації ХНУПС” (наказ ХНУПС від 30.08.2019 №1612) (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>).

Науково-педагогічні працівники та здобувачі використовують міжнародні інформаційні ресурси та бази даних, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет.

Науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти приймають участь в Програмі НАТО з питань вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP. В межах Програми DEEP у 2015–19 роках, на базі ХНУПС проведено низку семінарів з питань сучасних підходів до розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення, активних методів навчання, дистанційної освіти, впровадження програм лідерства, підвищення кваліфікації викладачів та організації наукової діяльності (<http://www.hups.mil.gov.ua/vizit-treivalno%d1%97-misi%d1%97-orbital-xarkivskogo-nacionalnogo-universitetu-povitryanix-sil/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/dni-nato-u-xarkivskomu-nacionalnomu-universiteti-povitryanix-sil-imeni-ivana-kozheduba/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/pidgotovka-oficeriv-bojovogo-upravlinnya-ta-grup-kerivnictva-polotami-spilno-z-amerikanskimi-instruktorami/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/vizit-predstavnikiv-akademii-zbrojnix-sil-slovachchini-universitetu-za-programoyu-nato-deep/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/vizit-delegacii-zbrojnix-sil-ssha-universitetu/>).

ХНУПС здійснює обмін досвідом, делегаціями курсантів та викладачів зі Школою ВПС ЗС Французької Республіки (Салон-де-Прованс), Коледжем Королівських ВПС “Кранвелл” (Великобританія), Академією ВПС США (м. Колорадо Спрінгс), Академія ПС Королівства Норвегія (м. Трондхейм), Академія військового мистецтва Польщі, Академія ВПС Польщі (м. Демблін), Академія ЗС Словаччини (м. Лінтовського Мікулаша).

Здобувачі вищої освіти періодично проходять навчання в Коледжі Королівських ВПС Великобританії у м. Кранвелл (випускник за ОП – Оборонов Ю.М.) (<http://www.hups.mil.gov.ua/provedennya-kursiv-nato-za-programoyu-deep/>, <http://www.hups.mil.gov.ua/navchannya-za-kordonom-ce-ne-mriya-a-realist/>).

Результат заходів інтернаціоналізації – вдосконалення освітніх компонентів, впровадження стандартів НАТО та філософії навчання і виховання до міжнародних канонів.

Координацію заходів інтернаціоналізації в ХНУПС здійснює Відділення міжнародного військового співробітництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Сильні сторони: широке використання методів активного та інтерактивного навчання; відповідність принципам академічної свободи; студентоцентрований підхід в освітньому процесі;

Позитивні практики: регулярне оновлення змісту освітніх компонентів; навчання та викладання пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти (участь НПП та здобувачів вищої освіти в Програмі НАТО з питань вдосконалення військової освіти країн-партнерів DEEP, обмін досвідом, делегаціями ЗВО (курсантів) та НПП зі школами ВПС провідних країн НАТО, тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Слабкі сторони: закритий характер певних освітніх компонентів за ОП.

Недолік: не організовано процедуру та документальне оформлення опитувань НПП та здобувачів вищої освіти щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та їх аналізу.

Рекомендації: ввести процедуру та документальне оформлення опитувань НПП та здобувачів вищої освіти щодо відповідності цілей та програмних результатів навчання вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та їх аналізу.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контролю та критерії оцінювання регламентовані "Положенням про організації освітньої діяльності в ХНУПС" (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiclna-informatsiya/p-17.pdf>) та відповідають рівню програмних результатів навчання. Форми поточного та підсумкового контролю, а також Порядок проведення та критерії оцінювання кожного контрольного заходу до кожного освітнього компонента вказані в ОП та робочих програмах навчальних дисциплін, які оприлюднені в локальній мережі ХНУПС.

За результатами опитування фокус групи здобувачів вищої освіти встановлено, що останні мають достатній доступ до інформації щодо форм та критеріїв оцінювання

контрольних заходів, критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для них. Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів проводиться на перших заняттях з кожної дисципліни під час обговорення критеріїв оцінювання, під час спілкування здобувачів з кураторами, під час консультацій щодо написання кваліфікаційних робіт та проходження військового стажування.

Для оптимізації освітнього процесу кожного семестру проводиться поточний моніторинг у формі відкритого зворотного зв'язку із залученням здобувачів вищої освіти, НПП кафедр, командування факультету та курсу.

Для встановлення досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання в ХНУПС впроваджене рейтингове оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в основу якого покладено семестровий та підсумковий контроль (розділ 4, п. 4.8.9) (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

ОП розроблено на підставі Стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/255-ozbroennya-ta-viyskova-tekhnika-bakalavr.pdf>). Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі: 1. захисту кваліфікаційної роботи (проекту); 2. комплексного екзамену; 3. комплексного екзамену з іноземної мови 4. комплексного екзамену з фізичної підготовки (п. 4.9) (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проведення контрольних заходів, порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється “Положенням про організацію освітньої діяльності в ХНУПС” (п. 4.8) (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>), робочою програмою навчальної дисципліни, організаційно-методичними вказівками щодо проведення окремих контрольних заходів (модульний контроль, залік, екзамен).

Здобувачі вищої освіти можуть звернутися із письмовою заявою на ім'я начальника факультету (або начальника ХНУПС) у разі виникнення питань щодо об'єктивності екзаменаторів та конфлікту інтересів у відповідності до “Положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-22.pdf>). За цією заявою проводиться службове розслідування встановленим порядком.

Якщо питання об'єктивності екзаменатора та/або конфлікту інтересів має корупційну складову, здобувачі вищої освіти діють у відповідності до розділу III “Положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС”

<http://www.ups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-22.pdf>).

Стосовно підсумкової атестації об'єктивність екзаменаторів забезпечується, тим що голова екзаменаційної комісії та підкомісії за напрямками призначаються наказом Командувача ПС ЗС України з числа представників органів військового управління Командування СВ ЗС України відповідно до наказу Міністерства оборони України від 09.09.2015 № 472 “Про затвердження Положення про екзаменаційні комісії ВВНЗ та ВНП ЗВО” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0706-15>) та “Положення про організацію освітньої діяльності в ХНУПС” (Розділ п. 4.9 Організація атестації випускників університету) (<http://www.ups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-22.pdf>). Встановлено, що здобувачі мають достатній рівень обізнаності з порядком оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Під час існування ОП випадків оскарження об'єктивності екзаменаторів та конфлікту інтересів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які чітко і зрозуміло відображені у “Положенні про організацію освітньої діяльності в ХНУПС” (п. 4.11) (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-17.pdf>), “Положенні про протидію академічному плагіату в ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/-21.pdf>) та наказу начальника ХНУПС від 26.12.2017 року № 2545 “Про створення комісії з питань академічної доброчесності при проведенні дисертаційних досліджень” послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП.

Встановлено, що здобувачі та НПП мають достатній рівень обізнаності щодо процедур дотримання академічної доброчесності.

Порушень академічної доброчесності під час вивчення освітніх компонентів не зареєстровано.

ХНУПС укладено договір з компанією “Антиплагіат” щодо використання онлайн-сервісу Unichesk компанії ТОВ “Антиплагіат” для перевірки наукових публікацій, навчально-методичних праць та впровадження принципів академічної доброчесності в університетську культуру та покращення академічної мотивації здобувачів вищої освіти та викладачів. Як недолік, онлайн сервіс є відкритим та не може застосуватися для робіт, що мають гриф обмеження доступу.

Перевірка закритих робіт здійснюється згідно з наказом начальника ХНУПС від 26.12.2017 року № 2545 “Про створення комісії з питань академічної доброчесності при проведенні дисертаційних досліджень”.

За результатами опитування здобувачів вищої освіти встановлено, що серед здобувачів у ХНУПС проводиться консультування стосовно вимог з написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Сильні сторони: форми контролю та методи оцінювання, що відповідають рівню програмних результатів навчання, достатньо повно оприлюднені; ведеться активна робота щодо формування епосу, який не сприймає академічну нечесність (консультування стосовно вимог з написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань тощо).

Позитивна практика: створена система постійного моніторингу (на рівні кафедр) зацікавлених сторін щодо освітнього процесу (зокрема чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання), та аналіз його результатів для оптимізації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Слабкі сторони: відсутність окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти.

Недолік: відсутність на даний час інформаційно-технологічних засобів перевірки письмових робіт.

Рекомендації: розглянути можливість створення у ХНУПС окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти та внесення питань щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання в анкету зворотного зв'язку при опитуванні перших випускників ОП.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою загалом відповідають визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Надана гарантом ОП зведена інформація про викладачів, які викладають дисципліни за заявленою ОП (відповідна таблиця) та надані пояснення підтверджують відповідність викладачів дисциплінам ОП, а їх академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Конкурсний добір викладачів на вакантні посади науково-педагогічних працівників (НПП) в ХНУПС здійснюється відповідно до спільного наказу МОН та МО України від 19.10.2016 № 542/1255 “Про затвердження Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, ВНП ЗВО, що належать до сфери управління Міністерства оборони України”, (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-16>). Процедура конкурсного добору викладачів цілком прозора та чітка.

Інформація про наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення розміщуються на сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publicna-informatsiya/13.pdf>)

Більшість викладачів, які викладають дисципліни ОП мають оперативно-тактичний рівень військової освіти, практичний досвід служби в органах військового управління, частинах (з'єднаннях) або досвід науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, що підтверджує необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Представники профільних управлінь ПС ЗС України, офіцери Командування Національної гвардії України, Командування СВ ЗС України залучаються до спільної участі у науково-практичних семінарах, конференціях. Замовниками атестаційних робіт є Командування Національної гвардії України, Командування СВ ЗС України. Тематики атестаційних робіт та програми підсумкової атестації щорічно погоджуються із замовниками.

Представники замовників приймають участь у підсумковій атестації здобувачів вищої освіти.

Щорічно за заявкою ХНУПС (через Командування ППО СВ ЗС України) формується “План проведення стажувань (практик) курсантів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ”, який передбачає, що представники військових частин є керівниками занять згідно з наказом Міністерства оборони України від 12.01.2016 року № 5 “Про затвердження Інструкції про порядок організації і проведення військового (флотського) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів (слухачів, студентів) ВВНЗ, ВНП ЗВО” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0599-11>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Щоквартально Командуванням ПС ЗС України формуються плани залучення представників замовника (роботодавця) до проведення навчальних занять в ХНУПС на актуальну тематику пов'язану з сучасним бойовим досвідом військ (сил), досвідом впровадження новітніх та модернізованих зразків озброєння та військової техніки. (2019 році представниками замовника (роботодавця) для здобувачів, що навчаються за даною ОП було проведено 11 занять).

Також практикується проведення навчальних занять на території підприємств військової промисловості (Харківського конструкторського бюро з машинобудування імені О. О. Морозова, Харківського заводу спеціальних машин, Харківського автомобільного заводу, 85 військового представництва, тощо). Процес залучення роботодавців (замовників) є плановим та реальним.

Щорічно, 1 вересня представники Командування ППО СВ ЗС України проводять лекції для викладачів та курсантів випускних курсів з питань сучасного стану та перспектив розвитку ППО СВ ЗС України. До проведення занять із здобувачами вищої освіти залучаються провідні науковці Наукового центру Повітряних Сил.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний розвиток викладачів здійснюється у відповідності до наказу Міністерства оборони України від 20.07.2015 № 346 "Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у ВВНЗ та ВПН ЗВО" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1126-15>), "Положення про організацію освітньої діяльності в ХНУПС" (розділ 7. Підготовка та підвищення кваліфікації керівного складу та науково-педагогічних працівників) (<http://www.hups.mil.gov.ua/asset/doc/admission-university/publiclna-informatsiya/p-17.pdf>). Основними формами підвищення кваліфікації є: курси підвищення кваліфікації; стажування у військах або закладах вищої освіти, в установах, на підприємствах, в організаціях Міністерства оборони України та інших центральних органів виконавчої влади України, а також на навчаннях військ (сил), випробуваннях озброєння та військової техніки тощо; індивідуальне підвищення кваліфікації. Окрім цього викладачі мають можливість реалізації індивідуальної форми підвищення кваліфікації шляхом навчання в ад'юнктурі, докторантурі та захисту дисертаційних робіт. У ХНУПС діють курси підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників і посадових осіб з організації навчального процесу у ВВНЗ та ВПН ЗВО з ліцензованим обсягом до 200 осіб.

Система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів і сприяє реальному підвищенню якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

У ХНУПС існує система заохочень викладачів, яка полягає у аналізі результатів їх науково-педагогічної діяльності, матеріальному і моральному заохоченні (наказ начальника ХНУПС від 20.09.2016 року № 1675 "Про вдосконалення системи методичної роботи в університеті"). Викладачі отримують заохочення за результатами своєї роботи: по закінченню етапу навчання (семестру, навчального року); до професійних та державних свят; за індивідуальні здобутки у галузі тощо. Матеріальними заохоченнями є грошова винагорода та цінний подарунок. Моральним – подяки; грамоти; відзнаки, дострокові військові звання, державні нагороди та почесні звання.

За підсумками навчального року та з нагоди професійних свят викладачі заохочуються відзнаками, грамотами, цінними подарунками та преміями від керівництва МО України, Генерального штабу ЗС України, Командування ПС ЗС України, Командування ППО СВ ЗС України, керівництва ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Сильні сторони: усі заявлені на ОП НПП мають відповідну освітньому компоненту

кваліфікацію, науковий ступінь (вчене звання), досвід науково-педагогічної діяльності та викладання освітнього компоненту, наукові публікації, пов'язані із сферою освітнього компоненту та методики його викладання, пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років; щорічне рейтингове оцінювання діяльності НПП; сприяння професійному розвитку викладачів.

Позитивна практика: активне залучення роботодавців (замовників) до організації, реалізації та моніторингу освітньої діяльності; практикується проведення навчальних занять на території підприємств військової промисловості в Харкові.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Слабкі сторони: не повне врахування у системі матеріального заохочення науково-педагогічних працівників складових їх праці (розробка службових документів, рецензій, відгуків тощо), які є допоміжними, але займають значну частину робочого часу.

Недоліки: не виявлено

Рекомендації: розглянути можливість врахування у системі матеріального заохочення науково-педагогічних працівників складових їх праці, які є допоміжними, але займають значну частину робочого часу; підняти рівень знання ними іноземних мов.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію, недоліки відсутні

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ХНУПС забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей і програмних результатів. Фінансування освітнього процесу та побутових умов здобувачів освіти здійснюється у повному обсязі. Бібліотека університету та її фонди у повній мірі забезпечують потреби здобувачів освіти за акредитованою освітньою програмою. Бібліотека має електронний каталог (доступний з локальної мережі ЗВО), зал електронної бібліотеки, 5 абонементів та 3 читальні зали. На 2019 рік за передплатою отримуються 43 найменування періодичних видань (газети, журнали). Робочі місця комп'ютерного залу бібліотеки мають підключення до локальної мережі університету та мережі Internet. Теоретичне навчання та практична підготовка здобувачів освіти здійснюється у лекційних та предметних аудиторіях, спеціалізованих лабораторіях, на реальних зразках та навчально-тренувальному полігоні. Санітарно-технічний стан навчальних приміщень є добрим. Лекційні та предметні аудиторії забезпечені наочними посібниками (плакатами, стендами, макетами), засобами мультимедійної техніки (проекторами, екранами). Під час проведення практичної

підготовки реалізується практика групової відеотрансляції виконання практичних вправ на навчально-тренувальному обладнанні в режимі онлайн. Здобувачі освіти знаходяться на повному державному фінансовому утриманні (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/16.pdf>).

Курсанти молодших курсів мешкають у казармах (побутова кімната, туалет, цілодобова гаряча вода, пральна машина, сушарня, кімната традицій, спортивне знаряддя у наявності). Харчування здобувачів освіти здійснюється у їдальні. Курсанти старших курсів проживають у гуртожитку та можуть проживати поза межами університету, у цьому випадку їм виплачується фінансова компенсація за винайм житла. В університеті наявний стадіон, басейн, спортивний комплекс, фітнес зал. Навчально-методичне забезпечення для досягнення та реалізації цілей освітньої програми “Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ” наявне у повному обсязі. Для кожної дисципліни навчального плану розроблені силабуси, конспекти лекцій та методичні вказівки до виконання занять (практичних, лабораторних). Здобувачі освіти мають можливість доступу до системи дистанційного навчання Moodle (практично у повному обсязі навчального плану освітньої програми доступ забезпечується з локальної мережі університету, певна частина методичного забезпечення навчальних курсів доступна курсантам поза межами університету за посиланням <http://moodle.hups.mil.gov.ua>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Доступ здобувачів освіти, науково-педагогічного персоналу, співробітників та службовців ХНУПС до інформаційних ресурсів бібліотеки, користування навчальними приміщеннями, спортивними спорудами та інфраструктурою є безоплатним (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/16.pdf>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітнє середовище ХНУПС, з урахування специфіки навчального закладу, є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти, що навчаються за освітньою програмою. Усі навчальні корпуси оснащені первинними засобами пожежогасіння, аварійними виходами з відповідними покажчиками. З курсантами, викладачами та іншим персоналом проводяться планові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності. В університеті наявна поліклініка. Доступ сторонніх осіб на територію до об'єктів та містечок університету є обмеженим. У зв'язку з доступом особового складу до вогнепальної стрілецької зброї особлива увага приділяється психічному стану та психологічній підтримці курсантів (<http://www.hups.mil.gov.ua/punkt-psixologichnogo-konsultuvannya/>). При вступі на навчання абітурієнти проходять професійний психологічний відбір згідно затверджених правил прийому (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/2019/admission-rules-hnups-2019.pdf>). Постійний моніторинг морально-психологічного стану курсантів проводиться як їх безпосередніми командирами (начальниками курсів, курсовими офіцерами), так і фахівцями (психологами) відділу морально-психологічного забезпечення.

<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/main-page/shema-organizatsii-hnups.pdf>). Потреби та інтереси здобувачів освіти щодо питань організації навчального процесу, побутових умов тощо реалізуються через безпосередній зв'язок керівництва університету та представниками студентського самоврядування (рад курсантів та сержантів).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Як засвідчили результати опитування фокус-групи курсантів, ХНУПС забезпечує належну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку здобувачів вищої освіти (курсантів), що навчаються за ОП. Особливості механізмів задоволення та реалізації потреб курсантів зумовлені впливом на них вимог Статутів Збройних сил України. Кожний факультет університету має навчальну частину, фахівці якої забезпечують вирішення питань організації навчального процесу та надають курсантам відповідну допомогу. В ході бесіди з курсантами різних курсів, що навчаються за ОП підтверджено, що вони не мали проблем з отриманням різного роду довідок та документів. Інформаційна взаємодія між курсантами та ЗВО здійснюється по лінії службового підпорядкування особового складу. Консультативна та соціальна підтримка курсантів здійснюється керівним складом та відповідними структурними підрозділами університету (юридичною службою, відділом морально-психологічного забезпечення, фінансово-економічної службою <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/main-page/shema-organizatsii-hnups.pdf>). Опитані здобувачі освіти (курсанти) в цілому задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки з боку університету. Опитування курсантів щодо рівня їх задоволення підтримкою з боку університету проводяться в усній формі на зустрічах особового складу факультетів з головним старшиною університету (щомісячно) та безпосередньо начальником університету (цоквартально).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

ХНУПС забезпечує підтримку здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/20.pdf>). При цьому правила прийому до університету, з огляду на його специфіку як військового навчального закладу, з об'єктивних причин обмежують можливості навчання осіб з особливими фізичними потребами. Для забезпечення доступу викладачів та інших осіб з такими потребами до навчального корпусу загальноуніверситетських кафедр при вході до нього обладнаний пандус. За свідченням представників фокус-групи здобувачів освіти за ОП, університет надає підтримку курсантам, що одружені та мають малолітніх дітей, яка полягає у забезпеченні їм можливості використання певної частини часу для вирішення сімейних питань. Окремою групою здобувачів освіти, що мають особливі освітні потреби, є здобувачі освіти жіночої статі. Проживання таких осіб здійснюється у окремому гуртожитку. Окремі навчально-виховні заходи (наприклад, фізична зарядка) для них проводяться у складі окремої групи.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС регламентуються “Положенням про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-22.pdf>). Відповідний документ регламентує порядок врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з неспівпадінням інтересів, дискримінацією, сексуальним домаганням та корупцією. Втім, за свідченням фокус-групи курсантів, випадків виникнення конфліктних ситуацій і застосування процедури їх врегулювання за час навчання не було. Фокус-група курсантів підтвердила факти проведення регулярних зустрічей з головним старшиною та начальником університету з проведенням опитувань щодо можливого порушення прав здобувачів вищої освіти, наявність оприлюднених “телефонів довіри” у приміщеннях університету та можливість безпосереднього звернення до начальника університету за допомогою офіційного веб-сайту університету (<http://www.hups.mil.gov.ua/zvernennya-ta-pobazhannya/>), електронної пошти (nachalnik_hups@meta.ua) або соціальних мереж (<https://www.facebook.com/hnups/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильні сторони: ХНУПС має потужну навчально-матеріальну базу, що дає можливість забезпечувати високий рівень як теоретичної, так і практичної підготовки в умовах як аудиторно-лабораторного середовища, так і в польових умовах. Позитивною практикою є проведення групових практичних занять з використанням засобів групової відеотрансляції виконання практичних вправ на навчально-тренувальному обладнанні в режимі онлайн.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Суттєвий вплив Статутів Збройних Сил України та професійних традицій на процес виявлення та реалізації потреб курсантів щодо організації процесу навчання, побуту, врегулювання конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію, недоліки відсутні

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм, порядок оновлення змісту навчальних дисциплін в ХНУПС регулюються “Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУПС” та “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС” (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-18.pdf>).

Коригування освітніх програм здійснюється за результатами проведення атестацій випускників, перевірок якості підготовки військових фахівців роботодавцями, відгуків з військ на випускників через рік після завершення ЗВО та на підставі надходжень досвіду застосування роду військ (сил) у бойових діях, за вимогами замовника на підготовку військових фахівців або в ініціативному порядку. Встановлений порядок реалізується у ХНУПС згідно визначених правил та практик. Наприклад, через затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 “Озброєння та військова техніка” для першого (бакалаврського) рівня освіти 05.12.2018 р. ОП та її навчальний план підготовки були переглянуті у відповідності до вимог стандарту 25.06.2019 р. (протокол засідання Вченої Ради Університету №7) та введені в дію наказом начальника університету від 29.08.2019 №164). У ХНУПС відсутній окремий підрозділ, що відповідає за забезпечення внутрішньої якості освіти. Реалізація цих функцій покладена на навчальний відділ університету, навчальні відділи факультетів та кафедри відповідних факультетів. Їх функції та обов’язки регламентуються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Факт залучення здобувачів освіти до процесу періодичного перегляду та інших процедур забезпечення її якості на партнерських засадах підтверджено в результаті проведення зустрічей зі здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування (Ради курсантів та Ради сержантів) університету. За свідченням здобувачів освіти та представників рад, в університеті проводяться щорічні опитування, які ставлять за мету забезпечення якості освітнього процесу та освітніх програм. Гарантом ОП надано оригінали анкет, заповнених здобувачами освіти. Анкети є анонімними, містять питання про ступінь задоволення здобувачів освіти різними аспектами освітнього процесу (формами та методами навчання, об’єктивністю оцінювання знань, матеріально-технічною базою тощо) за 10-бальною шкалою, містять відкриті питання щодо позитивних, негативних сторін під час навчання, корисність та доцільність навчальних дисциплін, пропозицій щодо удосконалення освітнього процесу, оцінку педагогічної майстерності викладачів. Анкетування здобувачів освіти здійснюється раз на рік згідно Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/p-18.pdf>).

Результати анкетування враховуються під час коригування змісту освітньої програми. Так, за свідченнями здобувачів освіти, отриманими під час бесіди з ними, було встановлено, що за ініціативи рад курсантів та сержантів при викладанні фахових навчальних дисциплін у навчальному плані та програмах навчальних дисциплін була збільшена частка часу, що виділяється на практичну підготовку, у тому числі за рахунок годин, що виділяються на самостійну підготовку курсантів. За пропозицією органів

студентського самоврядування введено практику вільного планування часу самопідготовки здобувачами освіти, що мають успіхи у навчанні та не мають дисциплінарних порушень. Представники студентського самоврядування (курсантів та студентів) входять до складу Вченої ради Університету, який затверджує освітню програму та навчальний план підготовки за нею.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня діяльність ХНУПС цілком спрямована на забезпечення підготовки фахівців у відповідності до вимог роботодавця – Командування ППО СВ ЗС України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1126-15>). Зміст ОП та навчальні плани підготовки фахівців, проекти їх змінювання у обов'язковому порядку погоджуються з представниками роботодавця. Роботодавець, зі свого боку, створив групу провідних фахівців-практиків, що залучаються до обговорення змісту освітньої програми та її компонентів та формують пропозиції щодо внесення змін з удосконалення освітньої програми з метою її покращення та відповідності умовам сьогодення. Така спільна робота між університетом та роботодавцем є постійною та безперервною. Наприклад, останні зміни до ОП погоджені директором департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України 24.07.2019 р. та командувачем сухопутних військ Збройних Сил України 23.07.2019 р.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ХНУПС існує практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП у вигляді відгуків на випускників ОП після року служби у військах. Відгук складається командиром військової частини (підрозділу,) де проходить службу випускник ОП та, зокрема, містить характеристику підготовленості та практичної діяльності випускника на посаді за призначенням, побажання та пропозиції щодо підвищення якості підготовки випускників за освітньою програмою. Гарантом ОП надані оригінали відповідних відгуків за 2017 та 2018 року.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміни до змісту ОП вносяться на підставі узагальнення побажань роботодавців, здобувачів освіти та академічної спільноти у відповідності до Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ХНУПС. Так у останній редакції ОП були внесені зміни, спрямовані на підсилення практичної підготовки курсантів з практичних навичок технічної експлуатації озброєння та військової техніки, а також її відновлення в умовах ведення бойових дій. Внесення відповідних змін підтверджено під час бесіди зі здобувачами освіти за ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередня акредитація освітньої програми “Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ” була здійснена у 2016 році (експертний висновок від 18.02.2016 р., комісія у складі М. Ю. Яковлева, заступника начальника Наукового центру Сухопутних військ з наукової роботи Національної академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного та Г. А. Дробахи, професора кафедри оперативного мистецтва Національної академії Національної гвардії України). Рекомендації експертної комісії по результатах акредитаційної експертизи: 1) продовжити впровадження в освітній процес ліцензійного програмного забезпечення та спеціального програмного забезпечення, у тому числі з відкритим кодом; 2) звернути увагу на необхідність ширшого залучення курсантів до наукової роботи, написання наукових статей, тез доповідей тощо; 3) розширити перелік провідних іноземних фахових періодичних видань, які мають спрямованість на наукові дослідження за спеціальністю, що акредитується; 4) сприяти проведенню захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 20.02.14 - озброєння та військова техніка О. В. Коломійцева. Рекомендації попередньої акредитаційної експертизи освітньої програми ЗВО виконані у повному обсязі, зокрема: 1) в результаті бесіди з представником інформаційно-обчислювального центру встановлено, що останніми роками уся комп'ютерна техніка закуповується з вже встановленими ліцензійними операційними системами. Для виконання повсякденних задач використовується вільне програмне забезпечення, наприклад офісний пакет Libre Office. Спеціалізоване програмне забезпечення для потреб навчального процесу закуповується по лінії Міністерства оборони України згідно заявок ЗВО; 2) курсанти активно залучаються до наукової роботи шляхом підготування доповідей на щорічній науковій конференції курсантів та студентів (<http://www.hups.mil.gov.ua/naukova-naukovo-texnichna-diyalnist/voyenno-naukove-tovaristvo/>) з публікацією тез доповідей (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/13/12.pdf>); 3) по результатах бесіди з представником бібліотеки встановлено, що зважаючи на тенденцію відмови видавництв від друкування періодичних видань, ЗВО має електронну бібліотеку з можливістю доступу до відкритих даних наукових журналів, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science та інших; 4) О. В. Коломійцев успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук у 2016 році (<http://www.hups.mil.gov.ua/vitayemo-z-zaxistom-disertacii/>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Присутність культури якості є відчутною у академічній спільноті ХНУПС. Про це свідчать результати проведених зустрічей з керівництвом університету, факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, фокус-групами викладацького складу, здобувачів освіти, представників студентського самоврядування та випускників. Представники академічної спільноти усвідомлюють важливість участі у процесах забезпечення якості освіти, свою особисту роль у них та сприймають їх як належний та необхідний процес, спрямований на досягнення мети шляхом постійного удосконалення форм, засобів і змісту освіти з огляду на власний досвід, потреби учасників освітнього

процесу та виклики сьогодення у війсьній сфері.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Сильні сторони: безпосередня участь роботодавців у процесах розробки, перегляду та удосконалення ОП. Усталена практика отримання відгуків на випускників з місця проходження служби через рік після закінчення навчання за ОП.

Позитивною практикою є створення з боку роботодавця експертної групи фахівців-практиків, яка формує пропозиції та рекомендації щодо удосконалення освітньої програми та погоджує їх впровадження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Рекомендується розглянути можливість створення у структурі університету окремого підрозділу з покладенням на нього обов'язків забезпечення реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Бажано також розробити окреме положення щодо порядку розробки, перегляду та удосконалення освітніх програм в ЗВО із чітким зазначенням функцій і обов'язків його структурних підрозділів, здобувачів освіти, роботодавців у цьому процесі.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію, недоліки відсутні

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На офіційному веб-сайті ХНУПС (<http://www.hups.mil.gov.ua>) представлений перелік документів, що регламентують правила і процедури та регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу (<http://www.hups.mil.gov.ua/publiczna-informaciya>). Перелік містить 22 категорії документів. Посилання на документи кожної категорії мають такі різновиди: посилання на відповідний документ (наприклад, ліцензію на провадження освітньої діяльності <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/HNUPS/4.pdf>); посилання на перелік документів з посиланнями на них (наприклад, документи, якими регулюється порядок здійснення освітнього процесу <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/2.pdf>); посилання на документ, що має обмежений доступ з обґрунтуванням такого обмеження, наприклад, освітні програми, що реалізуються у ЗВО та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publiczna-informatsiya/10.pdf>). Усі

документи, які містять відкриту публічну інформацію, доступні відвідувачам офіційного веб-сайту університету для перегляду та завантаження. Правила і процедури, викладені у документах, є чіткими та зрозумілими, використовуються на практиці під час організації освітнього процесу в ХНУПС.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Враховуючи особливості провадження освітнього процесу ХНУПС як вищого військового навчального закладу, інформація про освітні програми та їх компоненти є інформацією з обмеженим доступом (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/10.pdf>), тому проект ОП не був оприлюднений у вигляді електронного ресурсу, доступного для перегляду та завантаження. У зв'язку з затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 255 «Озброєння та військова техніка» для першого (бакалаврського) рівня освіти 05.12.2018 р. ОП була переглянута з урахуванням зауважень та пропозицій здобувачів освіти та роботодавців (див. підкритерії 8.2 та 8.3 критерію 8). Крім того, на момент започаткування освітньої програми вимога щодо оприлюднення для громадського обговорення її проекту у процедурах проведення акредитації не висувалась, оскільки Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти та передбачає введення відповідної вимоги, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 11.06.2019 року № 977.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація про ОП, її цілі, очікувані результати навчання та компоненти, відноситься до категорії інформації з обмеженим доступом (<http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/admission-university/publicna-informatsiya/10.pdf>). Втім, перелік деяких дисциплін навчального плану освітньої програми наявні у відкритому доступі через систему дистанційного навчання університету (<http://moodle.hups.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=109>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними для них під час реалізації освітньої програми.

Викладений у відкритий доступ перелік навчальних дисциплін освітньої програми, які не відносяться до категорії інформації з обмеженим доступом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Належність інформації про освітню програму та її компоненти до категорії інформації з обмеженим доступом суттєво ускладнює інформування здобувачів освіти та абітурієнтів про її цілі та програмні результати навчання.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 10. Навчання через дослідження – НЕ ЗАСТОСОВУВСЯ

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Інших спостережень та зауважень немає

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	А
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	А
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Не оцінювався

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

[+] **програма відвідування ЗВО**

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Члени експертної групи (електронні підписи)